

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๑๓๕๕๗

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ, นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๔/ว ๓๖๖๔

ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งข้อสั่งการของกระทรวงมหาดไทยในคราวการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เดือนกันยายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบวีดิทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ และสั่งการให้กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงินเพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกันโดยอาจพิจารณากำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัดและกำหนดจำนวนโครงการที่วางแผนจะดำเนินการในแต่ละจังหวัดและเพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในอนาคตบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย

จังหวัดแพร่พิจารณาแล้วเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกันแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย จึงขอให้อำเภอทุกอำเภอแจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบและถือปฏิบัติ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ขอให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่และเทศบาลเมืองแพร่ถือปฏิบัติด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี บุญมาก)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๓

ผู้ประสานงานนายกริชชฎา จันทร์รวมสุข นสอ.ชก. ๐๖๔๗๔๒๔๘๐๒

วสชช
21/11/25

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๘๑๐.๔/วท๖๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
4535
15 พ.ย. 2565
น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๘๘๒๒
ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาลและภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เดือนกันยายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ และสั่งการให้กำกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเขิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกัน โดยอาจพิจารณากำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัดและกำหนดจำนวนโครงการที่วางแผนจะดำเนินการในแต่ละจังหวัด และเพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในอนาคตบรรลุมตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นขอความร่วมมือจังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๐๐ ต่อ ๔๑๑๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

พ.อ.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

กองพัฒนาและส่งเสริมการบรรเทาทุกข์
เลขที่ 60135
วันที่ 4 พ.ย. 2565
เวลา

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน โทร. ๐ ๒๑๕๑ ๕๘๓๘ โทรสาร ๐ ๒๑๕๓๙๑๐๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/๑๘๘๒๒ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

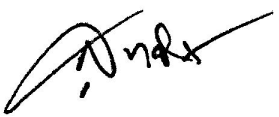
เรื่อง การแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้งและอุทกภัย

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล และภารกิจสำคัญของกระทรวงมหาดไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เดือนกันยายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบ วิดีทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๕ และสั่งการให้กำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องศึกษาโครงการ ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเงิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในแนวทางปฏิบัติร่วมกัน โดยอาจพิจารณา กำหนดเป็นวาระสำคัญของจังหวัดและกำหนดจำนวนโครงการที่วางแผนจะดำเนินการในแต่ละจังหวัด นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อเป็นการแก้ไขและป้องกันปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัยในอนาคตบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและ กฎหมาย จึงได้แจ้งให้ทุกจังหวัดดำเนินการตามข้อสั่งการดังกล่าวแล้ว รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ มาพร้อมนี้ จึงขอให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำชับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการในส่วนที่ เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

 (นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
 ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กองพัฒนาและส่งเสริมการบรรเทาทุกข์
เลขที่ 11345
วันที่ 4 พ.ย. 2565
เวลา 13.49

กอง.ช.ด.
เลขที่ 4376
วันที่ 4 พ.ย 2565
เวลา 16:05

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0511.3/ว 39464

กรมที่ดิน
ถนนพระพิพิธ กทม.10200

๒๓ ธันวาคม 2548

เรื่อง คู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย หรือภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0511.3/ว 495 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายฯ จำนวน 5 เล่ม

ตามที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้ส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ.2547 ให้จังหวัดทราบและถือปฏิบัติ เพื่อดำเนินการตอบสนองนโยบายขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน เพื่อเป็นการแก้ไขหรือป้องกันปัญหายุทกภัย หรือภัยแล้งของรัฐบาล นั้น

เพื่อให้การดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวไปเป็นด้วยความถูกต้อง และเป็นแนวทางเดียวกัน จึงขอส่งคู่มือแนวทางการดำเนินการ ตามนโยบายการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเงิน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัย หรือภัยแล้ง มาเพื่อใช้ประกอบการดำเนินการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

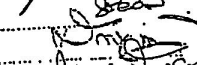
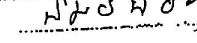

(นายพิรพล ไตรทศวิทย์)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

3215

รองอธิบดี		๒/๓๑/๒๕๔๘	๒๖๖๔
ผอ.สำนัก		๒๕๖๕	๒/๓๑
ผอ.ฝ่าย		๒๗ ๑๑ ๔๘	๒/๓๑

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗ ๕

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอักษณาค กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างอิง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๔๙๕ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๙๒๘ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๘
๓. หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๙๔๖๑ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๘

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ กระทรวงมหาดไทยได้จัดส่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และตัวอย่างโครงการขุดลอก
แหล่งน้ำ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ กรมที่ดินได้จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ดินเงิน ให้จังหวัดทราบเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงาน นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัจจุบันมีจังหวัดหรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยดังกล่าว เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบไม่เข้าใจ
ในขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานรับผิดชอบตามระเบียบเกิดความเข้าใจและ
สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ดินเงินในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย ดังนี้

๑. แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่อยู่ในบังคับตามระเบียบฯ ได้แก่ ลำราง ห้วย หนอง คลอง
บึง บาง และแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน่านน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือ
ในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

๒. การดำเนินการขุดลอกกระทำได้ ดังนี้

(๑) กรณีประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก (ตามนัยข้อ ๕ ของระเบียบฯ)

(๑.๑) เมื่อนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะทำการขุดลอก
ให้ทำการสำรวจขอบเขต ปักแนวเขตแหล่งน้ำให้ชัดเจน พร้อมออกแบบการขุดลอก หลักเกณฑ์ วิธีการและ
ระยะเวลาในการขุดลอกให้แล้วเสร็จ และเสนอเป็นโครงการเพื่อขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด
แล้วจึงประกาศหาผู้ประสงค์ที่จะทำการขุดลอก มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน นับแต่วันประกาศ

(๑.๒) เมื่อได้ผู้ประสงค์จะขุดลอกแล้ว ให้ทำการขุดลอกตามเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการ
จังหวัดและหน่วยงานเจ้าของโครงการกำหนด กรณีนี้ไม่ใช่ลักษณะของการจัดจ้าง แต่เป็นเรื่องที่หน่วยงาน
เจ้าของโครงการให้ผู้ประสงค์จะขุดลอกช่วยขุดลอกแหล่งน้ำฯ โดยให้นำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ได้จากการขุดลอก
ไปเป็นค่าตอบแทนจากการขุดลอก ทางราชการไม่ต้องจ่ายค่าจ้างเพราะไม่ใช่เป็นการตีราคาหรือคิดค่าจ้าง

(๒) กรณีนายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จัดจ้างเอกชนทำการ
ขุดลอกตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ตามนัยข้อ ๖ ของ
ระเบียบฯ) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

/(๒.๑) กรณี...

(๒.๑) กรณีใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการได้

(๒.๒) กรณีไม่ใช้เงินงบประมาณว่าจ้าง ทางราชการสามารถนำกรวด หิน ดิน หราย ที่ได้จากการขุดลอกจ่ายแทนค่าจ้าง โดยตีราคากรวด หิน ดิน หรายนั้น ตามราคาค่าตอบแทนในการขออนุญาต ตามมาตรา ๘/๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม แล้วให้นำราคา ที่ได้หักกลบจากค่าจ้าง ถ้ากรวด หิน ดิน หราย มีราคาเกินกว่าค่าจ้าง ให้เอกชนผู้รับจ้างจ่ายค่ากรวด หิน ดิน หราย ส่วนที่เกินดังกล่าวคืนให้ทางราชการ และให้เงินนั้นตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

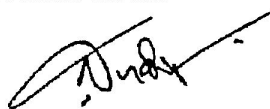
ทั้งนี้ การที่จะนำกรวด หิน ดิน หราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการหรือค่าจ้างเอกชน นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการต้องระบุไว้ในโครงการ และเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

(๓) กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการขุดลอกเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัย หรือภัยแล้ง (ตามนัยข้อ ๘ ของระเบียบฯ) ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดจ้าง เอกชนขุดลอกไปพลางก่อน แล้วจึงเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อทราบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่จ้าง การดำเนินการดังกล่าวต้องจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ด้วย ทั้งนี้ ต้องเป็นการดำเนินการเฉพาะเท่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันภัยพิบัติอันเกิดจากอุทกภัยหรือภัยแล้งเฉพาะหน้า และไม่อาจคาดหมายได้เท่านั้น นอกเหนือจากการขุดลอกในกรณีจำเป็นเร่งด่วนเฉพาะพื้นที่แล้ว หากประสงค์ จะดำเนินการขุดลอกในพื้นที่ต่อเนื่องกับพื้นที่ดังกล่าวก็ต้องดำเนินการตามขั้นตอนปกติของระเบียบฯ

๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวมีเจตนารมณ์ให้นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะที่ประสงค์จะนำกรวด หิน ดิน หราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือค่าจ้างเอกชนเท่านั้น ดังนั้น กรณีที่เป็นการขุดลอกโดยมิได้นำเอากรวด หิน ดิน หราย ไปใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ หรือเป็นค่าจ้างของเอกชน เช่น การนำดินที่ได้จากการขุดลอกถมไว้บริเวณคันคลองที่ทำการขุดลอก นายอำเภอหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๖๓๖๖

ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๖๓๖๖

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๒/ว ๗๗๗ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๖

๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนมาก ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๔๓๔ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๓. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๔/ว ๒๒๘๔ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑

๔. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ที่ นร ๑๖๐๐/๒๑๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ได้ส่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๕ พร้อมคำสั่งที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้จังหวัด และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ (กบร. จังหวัด) ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

กระทรวงมหาดไทยขอเรียนว่า เนื่องจากคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) โดยมีอำนาจและหน้าที่ในการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินทุกประเภท ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดในฐานะประธานอนุกรรมการรับทราบคำสั่งดังกล่าวแล้ว ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้รับการประสานงานจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ว่าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เห็นว่าเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดผลเป็นรูปธรรม และมีความยั่งยืน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้ กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินในความรับผิดชอบที่มีปัญหาการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ให้แล้วเสร็จและเกิดความชัดเจนโดยเร็ว แล้วรายงานข้อมูลให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) เพื่อพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปหากกรณีใดมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดด้วย ดังนั้น เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐได้รับการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีในการเร่งรัดดำเนินการพิสูจน์ครอบครองที่ดิน จึงขอให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

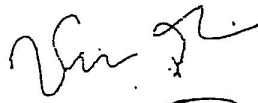
๑. ควบคุม กำกับ ติดตาม ดูแล ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สืบตรวจตรวจสอบและระมัดระวังอย่าให้มีการบุกรุกที่ดินของรัฐเป็นอันขาด กรณีหากพบเห็นการเข้าไปครอบครองหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐและปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการจงใจบุกรุกที่ดินของรัฐ ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

และดำเนินการตามนโยบาย แผนงาน มาตรการแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐตามที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) กำหนดโดยเคร่งครัด ถ้าปรากฏว่า การบุกรุกที่ดินของรัฐดังกล่าวมีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้การสนับสนุนช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมด้วย ให้ดำเนินการทางวินัยและคดีอาญาโดยเด็ดขาดทุกรายไป

๒. ให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐหรือใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ สืบสวนตรวจสอบเรื่องการบุกรุกที่ดินของรัฐที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ว่ามีปัญหาอุปสรรคใดที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐให้ยุติไปได้ ดังเช่น กรณีหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความไม่ชัดเจนว่าเป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์หรือไม่ หรือไม่ทราบขอบเขต ตำแหน่งที่ตั้ง จำนวนเนื้อที่ที่แน่นอน และหรือในกรณีบุคคลมีข้อโต้แย้งสิทธิครอบครองที่ดินที่อยู่ในเขตที่ดินของรัฐกับหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาหรือใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐนั้น ให้หน่วยงานดังกล่าวเร่งรัดสรุปข้อเท็จจริง ความเป็นมาทั้งหมด พร้อมทั้งความเห็นเสนอคณะอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) พิจารณาให้เป็นที่ยุติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวินัย จินทร)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รักษาการและ
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน

สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๓ ๕๘๔๔ - ๕๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๑

คำวนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๓๔(๕๓)

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๕ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดให้มีการประชุมขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐบาล และ
ภารกิจสำคัญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (เมษายน ๒๕๖๕) ผ่านระบบวิดีโอทัศน์ทางไกล (VCS) เมื่อวันที่ ๔
เมษายน ๒๕๖๕ ณ ห้องประชุมราชพิพิธ ชั้น ๕ อาคารดำรงราชานุสรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อน
ของประชาชนที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม และได้สั่งการให้ทุกจังหวัดจัดเตรียมแผนงานช่วยเหลือประชาชนในการ
ขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเขินในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย พร้อมทั้งได้มอบแนวทาง
ปฏิบัติในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวบรรลุตาม
วัตถุประสงค์ และเป็นไปด้วยความรวดเร็ว เหมาะสม ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย ทันต่อการแก้ไขปัญหา
และเป็นการป้องกันปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในอนาคต ตลอดจนเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบเกิด
ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง จึงขอชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินการขุดลอก
แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน และการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย
ดังนี้

๑. ให้จังหวัดสั่งการให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/สาขา และสำนักงานที่ดินจังหวัด/สาขา ในการตรวจสอบพื้นที่
ภัยแล้งซ้ำซาก และสำรวจแหล่งน้ำสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบที่ต้นเขินสมควรที่จะทำการขุดลอก
เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากภัยแล้งและน้ำท่วม โดยให้ดำเนินการ
ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์
ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. ให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสนับสนุนอำเภอและองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นในการสำรวจและออกแบบแผนผังการขุดลอกและให้ความร่วมมือสำนักงานที่ดินจังหวัดในการ
ตรวจสอบรูปแบบแผนผังการขุดลอก ตลอดจนการประมาณการปริมาตรดินที่จะได้จากการดำเนินการขุดลอก
ตามโครงการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ได้จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการ
เกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๓. ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดตรวจสอบโครงการขุดลอกให้เป็นไปตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนด ก่อนเสนอให้
ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามอนุญาต

/๔. ให้อำเภอ...

๔. ให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคุมกำกับดูแลการดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนและทางราชการ

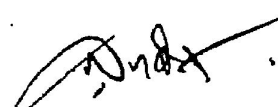
๕. การดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำ สาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการทำการประกาศหาผู้แจ้งความประสงค์ ที่จะขุดลอกแล้ว ปรากฏไม่มีผู้แจ้งความประสงค์ หรือเห็นว่ากรณีตามข้อ ๕ ทางราชการได้ประโยชน์น้อยกว่า วิธีอื่น หน่วยงานเจ้าของโครงการก็สามารถที่จะดำเนินการตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบฯ ได้ โดยการจัดจ้าง ให้พิจารณากรณีที่สามารถจะใช้กรวด หิน ดิน หวาย แทนค่าจ้างเป็นประการแรกก่อน หากไม่สามารถกระทำ ได้ จึงพิจารณาใช้เงินงบประมาณในลำดับต่อไป

๖. การนำกรวด หิน ดิน หวาย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นค่าจ้างเอกชนซึ่งให้ต่ำกว่ากรวด หิน ดิน หวายจากการขุดลอกตามราคาค่าตอบแทนในการอนุญาตตามมาตรา ๙ ทวิ (ปัจจุบัน มาตรา ๙/๑) ในบัญชีค่าตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดินโดยอนุโลม ตามนัยข้อ ๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ นั้น หมายถึง ค่าตอบแทนตามวิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น ซึ่งไม่เกินอัตราค่าตอบแทนในการ อนุญาตข้อ (๒) (ก) การขุดหรือดูดทราย ลูกบาศก์เมตรละ ๒๘ บาท ไม่ใช่กรณีตามข้อ ๒ (ข) การขุดดินลูกบั้ง หรืออื่น ๆ ลูกบาศก์เมตรละ ๑๐ บาท

๗. ให้จังหวัดนำแนวทางการดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ว ๖๔๔๔ ลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุทกภัยและภัยแล้ง มาใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งและน้ำท่วม ทั้งนี้ สำหรับการนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ไม่ใช่แหล่งน้ำ ซึ่งหมดความจำเป็นในการใช้ประโยชน์แล้ว มาดำเนินการเปลี่ยนสภาพเพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ โดยให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเปลี่ยนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อ สาธารณประโยชน์อย่างหนึ่ง เป็นอีกอย่างหนึ่ง พ.ศ. ๒๕๔๓ นั้น เมื่อได้ดำเนินการเปลี่ยนสภาพตามระเบียบ ดังกล่าวแล้ว หากในพื้นที่ต้องดำเนินการขุดเพื่อเปลี่ยนสภาพให้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำ ขอให้อำเภอหรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอก แหล่งน้ำสาธารณประโยชน์ที่ต้นเงิน พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุทธิพงษ์ จุลเจริญ)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักจัดการที่ดินของรัฐ
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖